

NOVÝ BOD¹⁴

ČASOPIS SLOVENSKEJ ZENOVEJ ŠKOLY KWAN UM

Ročník 4

jar 2004

KWAN SEUM BOSAL S KLOBÚKOM

Zenový majster
Seung Sahn

Primary Point 19, 2001

Ďakujem, že ste prišli na toto Kjol Če, čo znamená „pevný“. Dnes sa ústranie končí a začína trojmesačné obdobie, ktoré nazývame He Dže. He Dže znamená „voľný“ – opak pevného. Pevný štýl praktiky je potrebný vtedy, pokiaľ ešte stále máme myseľ. Ale keď už nebudeme mať myseľ, potom už nebude potrebný ani He Dže ani Kjol Če. Teda, He Dže a Kjol Če znamená, že ešte stále máme myseľ, ešte stále máme problém. Preto je veľmi potrebné prísť sem a cvičiť.

He Dže a Kjol Če znamená spoločne cvičiť. Spoločná praktika je veľmi dôležitá. Praktizujúcich možno rozdeliť do troch skupín: Prvú skupinu tvoria ľudia, ktorí sami nedokážu praktizovať. Nechajú sa ľahko ovplyvniť vonkajšími situáciami a podmienkami a preto majú neustály problém cvičiť. Druhá skupina predstavuje ľudí, ktorí majú problém cvičiť v meste. Ale len čo odídu do hôr sú v pohode. Tu sa zjednotia s prírodou. Žiaci tretej skupiny môžu ísť do mesta,

mesta, či kdekoľvek – nikde nemajú žiaden problém. Akákoľvek praktika nie je pre nich ťažká. Sami sa zaradte do danej skupiny. Ja vám to nemusím hovoriť.

Potom je potrebná správna voľba smeru. Je veľmi dôležité rozhodnúť sa praktizovať. Ľudské bytosti zvyčajne nepoznajú správny význam a smer. Prečo som prišiel na tento svet? Ale keď dokážete nájsť svoj správny smer a pomáhať iným, objaví sa Veľký smer. To je našou úlohou. To je správnu úlohou ľudských bytostí. Čo je teda správnu úlohou ľudských bytostí?

V svojej podstate sú ľudské bytosti nič. Šiesty patriarcha Hui Neng povedal: „Pôvodne nič.“ Ale to je len myšlienka; vy sami musíte dosiahnuť toto „nič“ a nájsť svoju správnu úlohu. To je veľmi dôležité. Sútra srdca hovorí: „Žiadne oči, žiadne uši, žiaden jazyk, žiadne telo, žiadna myseľ.“ Toto je našou technikou praktiky. Vidieť, nevidieť. Počuť, nepočuť.

OBSAH TOHOTO ČÍSLA

1	KWANSEUM BOSAL S KLOBÚKOM-SEUNG SAHN
2	DOBRÍ HERCI – ALEXANDRA PORTER, DDPS
3	PES UTEKÁ PREČ S KOSŤOU – SEUNG SAHN
4	TY UŽ SI DOMA – DŽI BONG
7	OBRÁZKY 10 VOLOV – DŽI BONG
8	ÚRYVOK Z LOTOSOVEJ SÚTRY
8	NAHÁŇANIE DVOCH ZAJACOV-ZENOVÝ PRÍBEH
8	VŠETKO NESTÁLE – NAČO VYTVÁRAŤ CHRÁM?

Chutnať, nechutnať. Len jedna myseľ. Jedna myseľ znamená žiadne oči, žiadne uši, žiaden jazyk, žiadne telo, žiadna myseľ. Potom sa objaví Anuttara Samjak Sambódhi – čo je pravda. Otvor oči. Otvor uši. Otvor ústa. Otvor svoje telo. Otvor svoju myseľ. Potom uvidíš: moja úloha AAAAAHHHH... Ja rozumiem svojej úlohe! Porozumiem svojej úlohe znamená Anuttara Samjak Sambódhi. To je „pravda“. Musíte dosiahnuť pravdu. Ďalej musíme zistiť ako pravda v skutočnosti funguje. Správna funkcia pravdy je pomáhať všetkým bytostiam. To je veľmi dôležité.

Pokračovanie na str. 6

DOBRÍ HERCI – REČ DHARMY

Alexandra Porter, DDPS

Pýtam sa vás všetkých: Ako sa oslobodiť zo samsáry, ako sa zbaviť utrpenia? My máme šťastie, pretože tu môžeme praktizovať. Môžeme si jeden druhému pomáhať a podporovať sa, môžeme sem slobodne prísť a nič nám nezabráni praktizovať – okrem mysle „ja, moje, mne“. No mnohokrát, keď chceme ísť na ústranie, či robiť poklony, alebo sedieť a meditovať, vzadu v našich myšliach sa zjaví hlas: „Za okamih, ...neskôr... musím umyť riad... zavolať niekomu... robiť to, či ono.“ No určitým spôsobom je takáto situácia pre nás dobrou situáciou, pretože zlá situácia je dobrou situáciou a dobrá situácia je zlou situáciou. Dôležité na tom je, že chceme praktizovať. Čo je praktika?

Niekedy si myslíme: „Ó, urobím tisíc poklón, budem desať hodín sedieť a potom niečo získam.“ Ale takto to nie je. Pokiaľ náš smer nie je jasný, môžeme sedieť deň a noc a urobiť milión poklón, nič sa nestane ... možno nás budú bolieť nohy a po čase to vzdáme: „Bolí ma celé telo, bolia ma nohy a nič som nedosiahol!“ Ale keď budeme mať jasný smer, potom naša praktika bude nepretržitá – 24 hodín denne. Ale mnohí ľudia sa pýtajú: „Čo chcem?“ Prečo cvičiť? Aby som získal čo?!

Veľa krát sa snažme získať niečo z praktiky, ale osvietenie znamená všetko stratiť – nič nezískať. Nič nezískať, všetko stratiť. Musíme na to byť pripravení. Musíme byť ochotní skutočne všetko stratiť – stratiť všetky ilúzie o sebe. To nie je ľahké. Nám sa to nepáči. Chceme si ponechať aspoň tú najmenšiu ilúziu, mať aspoň niečo, nejakú maličkosť ktorej by sme sa mohli držať, aby sme mali pocit istoty.

Poznám nohých žiakov, ktorí majú ideálnu situáciu. Môžu praktizovať koľko len chcú. Pred nedávnym sme mali stretnutie učiteľov dharmy vo Varšave. Učiteľ dharmy je niekto, kto už cvičí niekoľko rokov. To je dobrý test, pretože zo začiatku máme inšpiráciu a motiváciu, chceme niečo získať a potom, čo cvičíme niekoľko rokov môžeme sa stať učiteľom dharmy. Teda už máme určitý status: dostaneme dlhú róbu a počuli sme už mnoho rečí Dharmy. Veľmi dobre poznáme učenie: „Len choď priamo!“ „Len to rob na 100%!“ Je to ale veľmi nebezpečné obdobie, pretože si myslíme: „Óh, žiaden problém. Zen je veľmi ľahký. Už som niečo dosiahol.“ Myslíme si, že už nie je viac čo získať. Možno, keď sa budem viac snažiť, môžem sa stať Dži Do Pop Sa. Ale to si vyžaduje veľa práce a preto si niektorí žiaci pomyslia: „Snáď neskôr. Najprv sa postarám o svoj život, budem mať deti, postavím si dom, kúpim si auto a potom budem o tom uvažovať.“

Ale vráťme sa späť k stretnutiu učiteľov, na ktorom som zistila, že ľudia majú tendencie k lenivosti aj keď majú vieru v praktiku, motiváciu stať sa Buddhom a dosiahnuť osvietenie. Super myšlienka. Každý to chce, ale vyžaduje si

to skutočnú disciplínu a to je niečo, čo mnohí starší žiaci stratili. Disciplína znamená každé ráno vstať bez ohľadu na situáciu a podmienky – len vstanem. Je to preto, lebo naše situácie, podmienky a problémy prichádzajú a odchádzajú, neustále sa menia. Niekedy je náš život ľahký – žiadne problémy. Upadneme do tohto stavu lenivej mysle – OK, budem cvičiť zajtra, vstanem a budem cvičiť – žiaden problém – teraz si potrebujem odpočinúť. Ale život je veľmi krátky: noc – deň, noc – deň, noc – deň a koniec. Niekedy snáď vstanete, pretože vám zaklope na dvere nejaké utrpenie a potom si poviete: „Musím robiť poklony!“

Minulú sobotu sme mali ceremóniu Buddhovho osvietenia. Je nádherne mať takéto ceremónie, pretože tam vidím všetkých učiteľov dharmy a starších žiakov. Teraz viem, prečo

máme takéto ceremónie! Jeden žiak, ktorý bol stále plachý a nikdy nič nepovedal, teraz nabral odvahu, prišiel za mnou a povedal: „Som tu, ale to je naposledy. Zen nie je pre mňa. Praktizoval som šesť rokov a nič sa neudialo.“

Spýtala som sa ho: „Kedy si naposledy bol na ústraní?!“ Na chvíľu sa zamyslel a povedal: „Pred štyrmi či piatimi rokmi.“ „A aká je tvoja denná praktika?“ „Nuž, vstávam ráno a robím 108 poklón, potom sedím 15 minút, ale nie každý deň, len niekedy.“

„Čo teda očakávaš? Máš len to, čo si vytvoríš, čo nie až tak veľa, pretože toho tak veľa nerobíš.“

Skúste len tri jednoduché veci v svojom živote: sľuby, meditáciu a kong-any. Keď budete robiť tieto tri techniky, je to ako keby ste boli súčasne v troch stopách. Potom budete veľmi rýchlo napredovať, pretože sa týkajú disciplíny, ktorú potrebujete, keď sa chcete niečo naučiť. Meditácia vám môže dať niečo, čo nazývame samádhi, čo je čistá myseľ. Meditácia je ako vietor fúkajúci oblohou: čím viacej cvičíš, tým silnejší vietor fúka a rýchlo očisťuje oblohu od mrakov. Keď nemedituješ nie je žiaden vietor a obloha je zamračená. Potom je tu kong-anová praktika, ktorá sa týka múdrosti. Samotné sedenie nie je zen. Je to len o dobrých pocitoch. Po troch dňoch to nepocítite, ale keby ste boli na ústraní počas týždňa, alebo niekoľkých mesiacov, potom nastane okamih, pri ktorom sa vaša myseľ usadí a je ako pokojné more, mierumilovné a tiché; najúžasnejšia skúsenosť nášho života. Sútry to nazývajú nehybná blaženosť. Ale tu sa nemôžeš zastaviť. Keď si zenový študent, musíš ísť na rozhovor a niekedy urobiť zo seba blázna! Toto je cesta múdrosti, ktorú nie veľmi máme radi, pretože nikto nechce vyzeráť ako hlupák, či mať pocit, ako keby nespravil skúšku. Mnohým sa vynárajú pocity zo školy – zlá známka, ten nepríjemný pocit – opäť ďalšia zlá známka. Pamätám si, koľkokrát som ja zo seba urobila blázna a cítila som sa strašne!

Pamätám si na rozhovor so zenovým majstrom Seung Sahnom, pri ktorom som raz veľmi hlúpo reagovala a nikdy nezabudnem ako sa na mňa pozrel: čo??? Nič neskrýval a bolo to ako – čo to len robí? Zenový majster Seung Sahn je veľký zenový majster a preto som veľmi intenzívne pocítovala stres. Jeho učenie ma naučilo nebrať samu seba tak vážne:

„O.K. Som hlúpa, no a čo? On tiež nebol vždy takýto múdry.“

Zenový majster Seung Sahn nás učí, že sa musíme stať dobrými hercami. Celý tento svet je ako miestnosť na rozhovory a keď sa niečo naučíme pri tomto blízkom vzťahu učiteľ – žiak, potom to môžeme použiť v našom každodennom živote. Pamätám si, keď som nemohla pomerne dlho zodpovedať žiaden kong-an a začala som uvažovať nad tým, kto potrebuje tieto staré príbehy o starobylych zenových majstroch? Oni predsa nijako nesúvisia s mojim životom. Nepovedala som o tom zenovému majstrovi, ale on mi povedal: „Pokiaľ máš problém s kong-anmi, potom máš problém aj s každodenným životom.“

Každý kong-an je ako malá brána, ktorú postupne otváraš jednu za druhou. Existuje emocionálna brána, brána hanblivosti, brána vnímania a mnoho iných. Situácie v našom každodennom živote nie sú ako pri kong-anoch – v svojom živote nevisíte zo stromu (smiech), nuž, možno, niekedy. Pointou je, že keď otvoríte túto bránu, potom funguje vo vašom každodennom živote.

Otázka: Keď sú kong-any ako otváranie brán, je tu potom niečo, čo ich otvorí. Otvorí sa všetko sa naraz?

DDPSN: Zdá sa, ako keby tento proces otvárania bol bez konca. Ja mám len dvadsaťjeden ročnú skúsenosť a čím viacej praktizujem, tým sa mi zdá, že musím otvoriť viac brán.

O: A stále je to isté tempo?

DDPSN: Tempo je veľmi zaujímavé, pretože na určitý čas urobíte dopredu obrovské kroky. Zvlášť si pamätám jeden Jong Meng Džong Džin, kde som dosiahla skutočný pokrok, ale potom som mala pocit, ako keby som sa pohybovala v kruhu. Teda rýchlosť postupu je zvláštna, ale je to len pocit, ktorý máte. Nikdy nejete späť, vyvíjate sa a rastiete s pokračujúcim cvičením. Keď máte silný zvyk očakávania, potom chcete, aby sa niečo stalo, nejaké svetlá, nejaké zázraky a a potom si pomyslíte, jéj, som blízko osvietenia!

Existuje príbeh o očakávaní, ktorý mi veľmi pomohol. V našej zenovej tradícii je známe duo majster – žiak: Nam Čon a Džódžu, z čias, keď ešte nebol veľkým majstrom. V tom čase mal Džódžu už šesťdesiat rokov a praktizoval už viac než štyridsať. Cvičil veľmi úprimne, pričom neustá-

le kládol svojmu majstrovi otázku: „Majster, aká je Pravá Cesta?“ Je to ako keby ste sa pýtali o čom je život. Bola to pre neho veľmi vážna otázka.

Počas tohto zinného Kjol Če vo Varšave tu bola jeden žiačka, ktorú už dlhšie poznám a ona sa ma spýtala na tú istú otázku: „Už sa tak dlho poznáme, prezrad' mi, prosím ťa, o aké tajomstvo tu ide? Môžeš mi to povedať.“

Začala som sa smiať a povedala som jej, že iróniou je, že ona už to tajomstvo pozná, len ho musí objaviť. Často si myslíme, že existuje nejaký skrytý význam, keď učiteľ povie: „Obloha je modrá.“ Nam Čon reagoval na tú istú otázku odpoveďou: „Je to každodenná myseľ, nič zvláštne.“ Výmena plienok je Skutočnou Cestou. Každodenný život je Skutočnou Cestou.

Ale Džódžu tomu nedokázal uveriť a preto sa spýtal: „Mám to udržiavať alebo nie?“

Nam Čon povedal: „Keď sa budeš snažiť držať to, už to je veľká chyba.“

„Ale keď to nebudem držať,“ Džódžu sa stále snažil, „ako porozumiem?“ Stále mal silný zvyk chcenia porozumiť, o čom to celé je. My všetci robíme často túto chybu tým, že sa snažíme porozumiť tomu myslením.

Posledný NÁZNAK, ktorý mu Nam Čon dal, bol: „Chcem, aby si porozumel... pochopenie je ilúzia, nepochopenie je prázdnota. Keď naozaj chceš porozumiť Skutočnej Ceste, je to pred myslením, jasné, čisté a nekonečné. Prečo teda vytváraš dobré a zlé?“ Potom, čo to Džódžu počul, jeho myseľ sa úplne otvorila.

V tomto príbehu je veľké učenie. Keď som ho prvýkrát počula, pomyslela som si, Džódžu praktizoval štyridsať rokov – to neznie dobre. Všetci si zo začiatku myslíme, že budeme usilovne cvičiť a keď to dosiahneme vrátíme sa k našim každodenným radovánkam či čomukoľvek. Džódžuova štyridsať ročná praktika mi poskytla iný pohľad nato, čo robím. Nam Čon povedal, že každodenný život je Skutočná Cesta a to je tiež dobré učenie, pretože mnohí z nás chcú niečo zvláštne, nejaký zázrak. Existuje zázrak, ale tým je praktika – my sa zmeníme! To je tým skutočným zázrakom pre mňa, keď vidím ako sa ľudia menia. Nestáva sa to náhle, „Áá! Viem lietať v tejto miestnosti dharmy,“ to nie je to, o čom to naozaj je.

Pes uteká preč s kosťou

Zenový majster Seung Sahn (*úryvok z listu žiakovi*)

Známy učiteľ raz povedal: „Pôvodne vedomie je stále čisté. Pravá podstata nie je sfarbená. Je úplná a čistá. Odhod' všetko myslenie: práve teraz je tvoje pravé Ja.“ Hovoríš, že si dosiahol prázdnotu. Ale pravá prázdnota je bez slov a reči. Pravé porozumenie prázdnote je iné než skutočné pripútanie k prázdnote. Som rád, že tvoje sedenie čoraz silnejšie. Hovoríš, že tvoje telo a myseľ ešte stále nie sú zjednotené. To je myslenie. Keď preneš všetko toto myslenie, potom sa tvoja myseľ stane pravou prázdnotou. Pravá prázdnota je pred myslením. Pred myslením nie sú žiadne slová ani žiadne veci. Preto ako tam môžu byť zjednotené telo a myseľ? Stále musíš udržiavať: „Kto som?“ Zo začiatku je to veľmi malá otázka, ale postupne narastá a narastá až zaplní celý vesmír. A potom, keď vybuchne, potom sa táto samotná veľká otázka stane osvietením.

Mám pre teba báseň:

Buddha povedal, že všetky veci majú Buddhovu podstatu.
Džódžu povedal, že pes nemá Buddhovu podstatu.
Ale ani Buddha ani Džódžu nepoznajú Buddhovu podstatu.
Pes uteká preč s kosťou.

Srdečne S.S.

Vráťme sa teda k skutočnému zázraku a pokračujme v týchto strašných kong-anových rozhovoroch.

TY SI UŽ DOMA

Zenový majster Dži Bong
(Robert Moore)

Primary Point 4, 1987

Majster dvíha zenovú palicu a silno udiera na oltár.

Asi pred tisícimi rokmi prišiel jeden mních k zenovému majstrovi Tung Sahnovi a spýtal sa ho: „Čo je Buddha?“ Tung Sahn odpovedal: „Tri libry ľanu.“

Majster udiera oltár druhý krát.

Predtým prišiel jeden mních k zenovému majstrovi Jun Menovi, ktorý bol učiteľom Tung Sahn a spýtal sa ho: „Čo je Buddha?“ Jun Men odpovedal: „Suché hovno na palici.“

Majster udiera oltár tretí krát.

KATZ!

Vidím pred sebou veľa usmievaných tvárí.

Pred dvanástimi rokmi sme pozvali zenového majstra Seung Sahn prednášať na Univerzitu v Yalle, kde som mal predniesť úvodnú reč dharmy. Keďže som bol zvyknutý rozprávať, pripravil som si asi 30 minútovú reč s dlhým príbehom. Len čo som ale začal prednášať, (asi po dvoch minútach) zenový majster Seung Sahn urobil moktakom – ťuk a ukončil tým môj príbeh! Preto by som ho teraz rád dokončil.

Je o o veľkom lukostrelcovi Či Čangovi, ktorý chcel byť najlepším v Číne. Rozhodol sa preto vyhľadať učiteľa Wei Fei. Keď prišiel k nemu, povedal:

„Som veľký lukostrelec, ale do počul som sa, že ty si najlepší lukostrelec v celej Číne, preto ťa prosím, uč ma.“ Wei Fei odpovedal: „Keď sa chceš stať veľkým lukostrelcom, musíš sa najprv naučiť nežmurknúť.“ Vráť sa znovu ku mne, keď to dokážeš.

Či Čang sa vrátil k svojej žene, ľahol si k šijaciemu stroju a uprel svoj zrak na ihlu behajúcu hore a dole – cik, cak, cik, cak. Pozoroval ju dva roky, každý deň, až kým vôbec nežmurkal. Legenda hovorí, že dokázal držať otvorené oči tak dlho, že aj pavúk utkal pavučinu medzi jeho viečkami. Potom sa vrátil k učiteľovi a povedal: „Majstre už nežmurkám.“ Wei Fei odpovedal: „Ó, veľmi dobre, no teraz sa musíš naučiť, ako sa správne pozeráť.“

Či Čang sa znovu vrátil domov a našiel maličkého chrobáčka, ktorého si položil na list. Potom požiadal svojho sluhu, aby ho uložil na okno na konci jeho izby Dharmy. Rok za rokom sedel a cival na neho. Nakoniec tento malinký chrobáček začal vyzeráť ako čmeliak, potom ako žaba a nakoniec už ako kôň.

Potom sa opäť vrátil späť k učiteľovi a povedal: „Teraz už viem, ako pozeráť.“ Wei Fei povedal: „Dobre, pozrieme sa, čo dokážeš.“ Wei Fei bol známy široko ďaleko; dokázal napríklad prestreliť vrbový list 5-timi šípami zo vzdialenosti niekoľkých sto metrov. Teraz to skúsil aj Či Čang a dokázal to. Fei sa mu hlboko uklonil a povedal: „Teraz si naozaj veľmi dobrý lukostrelec.“

Či Čang bol spokojný. Odišiel domov vo veľmi dobrej nálade. Ale v noci mu to nedalo: „Som zvedavý, či som taký dobrý, ako je môj učiteľ. Som dobrý, ale chcel by som vedieť, či som až taký dobrý ako on.“ Stále musel myslieť na to: „Kto je lepší?“

Asi o dva dni videl svojho učiteľa ako ide oproti nemu dole ulicou. Obaja mali luky a šípy. Náhle Či Čang namieril svoj luk na učiteľa a vystrelil šíp. Nato on vystrelil na neho naspäť a dva šípy sa zrazili vo vzduchu. Takto pokračovali v tejto bláznivej streľbe, až ostal len jeden šíp Či Čangovi. Ten namieril priamo do srdca svojho učiteľa. Ten siahol rukou za seba a schmatol trňový krík, ktorým odrazil šíp. Potom sa obaja objali. Odvtedy už bolo všetko inak.

We Fei vedel, že bude mať problémy a preto sa rozhodol, že Či Čanga pošle preč z mesta. Povedal mu: „Vieš, ja nie som ten najlepší lukostrelec, ale je jeden veľmi dobrý lukostrelec v Tibete v horách Ho a preto by si mal teraz študovať s ním. Žije vysoko v horách a volá sa Kan Jin.“

Či Čang sa vybral na ďalekú cestu. Hovorí sa, že keď sa dostal na vrchol hôr, mal úplne zodraté a dokrvavené chodidlá. Tam v jaskyni uvidel veľmi starého muža. Vyzeral priam strašne: mal dlhé biele vlasy, ktoré mu siahali až k členkam. Vyzeral aj na dvesto rokov.

Ale Či Čang drzo povedal: „Prišiel som za tebou, aby som zistil, či si lepší lukostrelec ako ja.“ V tom okamihu sa obzrel a uvidel vtáka letieť vysoko na oblohe. Rýchlo zobral luk a zostrelil vtáka.

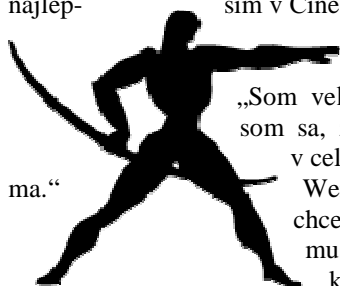
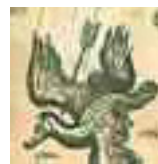
Starec sa na neho veľmi láskavo pozrel a povedal: „Vidím, že ešte stále používaš luk a šíp.“ Či Čang bol zmätený. Starec mu pokynul, aby ho nasledoval a spolu sa vyšplhali až na vrcholok hory k útesu. Keď Či Čang videl, že je vo výške niekoľkých tisíc metrov, kolená sa mu začali podlamoovať. Zachvátil ho strašný strach. Klesol na kolená a na štyroch sa vrátil a chytil o bezpečné miesto.

Starec sa usmial a pokračoval ďalej až k samotnému zrazu. Tam uvidel vtáka a ukázal na neho prstom. Vták vzlietol a pomaly pristal na jeho ruke. Potom trochu zdvihol ruku a vták odletel. Obrátil sa k prekvapenému Či Čangovi a povedal: „Pod' sem na zraz ku mne a ja ťa budem učiť.“

Odvtedy už nikto nepočul o Či Čangovi po takmer dvadsať rokov. Potom zišiel dole z hôr a každý si hneď všimol, že keď sa vrátil domov, bol úplne iný. Zatiaľ čo predtým neustále hovoril: „Ja, ja, ja – chcem toto“ odvtedy už o sebe nikdy nehovoril. A čo bolo najhlavnejšie, nikto ho už nevidel nikdy strieľať z luku, aj keď sa mu všetci klaňali ako najväčšiemu lukostrelcovi na svete. A pretože nestrieľal, legenda o ňom neustále rástla.

Hovorilo sa, že vtáky nelietali ponad jeho dom, ale okolo neho krúžili. I to, ako jeden zlodej chcel vniknúť do jeho domu a nejaká neznáma sila ho vyhodila cez okno von a pod. Jeho reputácia sa šírila na všetky strany a každý ho považoval za veľkého muža. Dožil sa osemdesiat päť rokov. Na sklonku svojho života sa vybral do domu svojho synovca, ktorý sa zaujímal o umenie lukostreľby. Uvidel tam na stole luk a šíp. Zobral ich do ruky, obrátil sa k svojmu synovcovi a spýtal sa: „Čo je to?“

Synovec odpovedal: „Ale strýko, ty to predsa dobre vieš. Prestaň do mňa zapárať!“ Či Čang povedal: „Ale nie, naozaj neviem, čo je to?“ Vtedy si jeho synovec uvedomil, že on už ani nevie, čo sú to luk a šíp.

Potom čo zomrel, ľudia na mesiac prerušili svoju prácu – stolári odložili svoje sekery, básnici odložili svoje perá, hudobníci potrhali struny na svojich lutnách – to všetko v úcte k tomuto veľkému mužovi, ktorý tak dokonale rozumel, čo to znamená byť veľkým lukostrelcom, že už ani nevedel, čo znamená luk a šíp.

Môj život bol zaujímavý zvlášť v posledných siedmych či ôsmych rokoch. Narodil som sa do veľmi chudobnej rodiny a moji rodičia si stále mysleli, že je to v dôsledku toho, že nemajú patričné vzdelanie – pre nich myšlienka vzdelania bola veľmi dôležitá. Ja som sa učil v škole veľmi dobre. Potom som si urobil Ph.D. a začal som učiť na jednej z najlepších umeleckých škôl v krajine. A potom som odišiel učiť do Yale. Všetko bolo v najlepšom poriadku. Najneskôr zo všetkého v živote som mal možnosť študovať s inými profesormi v tvídovom obleku a v rukávoch, pri čom sme hovorili o americkom detailizme a zene. To bol život, ktorý som žil, keď sa naskytnú nové možnosti, šiel som študovať k novému majstrom Seung Sahnom, ktorý mi otvoril dvere do Los Angeles, kde zenové centrum potrebovalo pomoc. Keď som tam prišiel spolu so ženou, zistil som, že moja práca je vzdialená 40 milí od zenového centra. Vždy predtým som bol veľmi blízko zenového centra a každé ráno som chodil cvičiť.

Prvých šesť týždňov som sa snažil dochádzať do centra, ale potom som to vzdal. Moja žena bola tehotná s našim druhým dieťaťom a bolo to pre nás veľmi ťažké. Nenávideli sme Kaliforniu. Bolo to temné obdobie môjho života. V tom čase som už praktizoval zen asi 6 rokov.

Potom zenový majster sám prišiel do nášho mesta a zatelefonoval mi: „Je potrebné, aby si prišiel dať reč dharmy.“ „Neviem, Sen Sa Nim,“ odvetil som, „Nepraktizoval som.“ Povedal: „To nič, ale musíš prísť a dať reč dharmy.“ Tak som prišiel do zenového centra a predniesol reč dharmy a bol som mu vnútorne za to vďačný. Zaujímavé, že sme o tom nehovorili, ale on nejakou precítil situáciu. To bol jeden z najdôležitejších okamihov v mojom živote.

Potom on povedal príbeh o Džódžuovi, ktorý cvičil pod Nam Čonom. Keď Nam Čon zomrel, rozhodol sa otestovať svoje dosiahnutie. Preto cestoval počas dvadsiatich rokov po celej Číne a neustále sa zapájal do súbojov dharmy. Každého porazil a preto sa ho mnohí obávali. Už len keď ho mnísi videli prichádzať na mulici, utekali k svojmu zenovému majstrovi: „Ó, ó, už prichádza, mal by si byť napozore.“

Tak sa dostal až do hôr Čao Čou. Keď vstúpil do chrámu, šiel rovno k zenovému majstrovi. Zenový majster Ču Ju sa na neho pozrel, poklonil sa mu a spýtal sa ho: „Kto si?“

„Som Ts'ung Šen (Džódžuovo meno).“

„Odkiaľ prichádzaš?“

„Nemám žiaden domov. Chodím len tak po krajine a každého testujem.“

Starý mních sa na neho pozrel a povedal: „Už máš toľko veľkých krížikov na chrbte a stále nemáš domov?“

Džódžu odpovedal: „Počas dvadsiatich rokov som už prejazdil na tejto mulici takmer celú Čínu a dnes ma dostal tento starý somár.“

Keď zenový majster Seung Sahn dorozprával príbeh, uvedomil som si, že toto je môj domov. Vtedy som si povedal, že oteraz budem pravidelne dochádzať 40 km do zenového centra. Možno, že tu budem žiť rok, päť, či päťdesiat, ale nech je to akokoľvek, toto je môj domov. To som bol ja, vracajúci sa späť na útes.

To je to hlavné, čo som chcel povedať. Mnohí z nás sa prostredníctvom praktiky dostali k okamihom, v ktorých museli čeliť určitej kríze. Vtedy sa buď to vrátíme na útes spolu s lukostrelcom, alebo nie. Odvtedy som bol schopný cvičiť, cvičiť, cvičiť – až moje telo veľmi zoslablo. No už som bol dostatočne silný, aby som mohol pokračovať sám doma. Hneď na to vznikla nová skupina v blízkom okolí, ktorú som učil počas niekoľkých rokov. Teda vďaka tomuto rozhodnutiu sa objavilo v mojom živote mnoho príležitostí a vďaka tomu máte i vy teraz možnosť cvičiť.

Tu v Kalifornii je rádiová stanica, ktorá predáva hviezdy. Je to dobrý obchod. Pošlete do rádia sto dolárov a oni vám predajú hviezdu, t.j. pošlú vám certifikát s vaším menom na hviezdu.

Lincoln Rhodes, DDPS rozprával o tom, že raz cítil dosť zahanbene vzhľadom na pomerne biedne zenové centrum. Preto sa obrátil tomu ospravedlňoval zenovému majstrovi Seung Sahnovi. No ten sa len smial a povedal: „Veď mojím domovom je celý svet. Prečo sa máš obávať čistej veci?“

„Kaz ťa udriem, zenový majster Seung Sahn,“ povedal, „že je celá zem našim domovom, že vesmír je už našim domovom. Hviezdy patria každému. Nie je potrebné posilať sto dolárov do Kalifornie. Hviezdy sú už všade.“

„Udriem zenovú palicu nad hlavu a silno udriem,“ povedal, „keď nepraktizujete, keď sa nevrátite do domu, keď sa nesnažíte, potom čo? Vy a vesmír sa odlišujete. Áno? Žiadne osvietenie.“

Udrie stôl druhý krát.

Teda! Nájdite svoj domov, praktizujte každý deň. Udržujte myseľ „neviem“. Potom sa zjednotíte s vesmírom a hviezdami. To je osvietenie.

Udrie palicou tretí krát.

Nevedomá

myseľ, osvie-

tená mysleľ,

ktorú chcete?

Hovorím, že

obe sú zhnité.

Prečo?

KATZ!

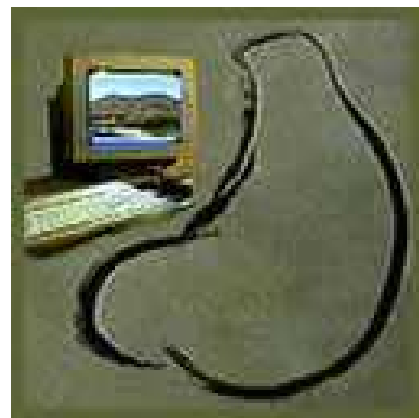
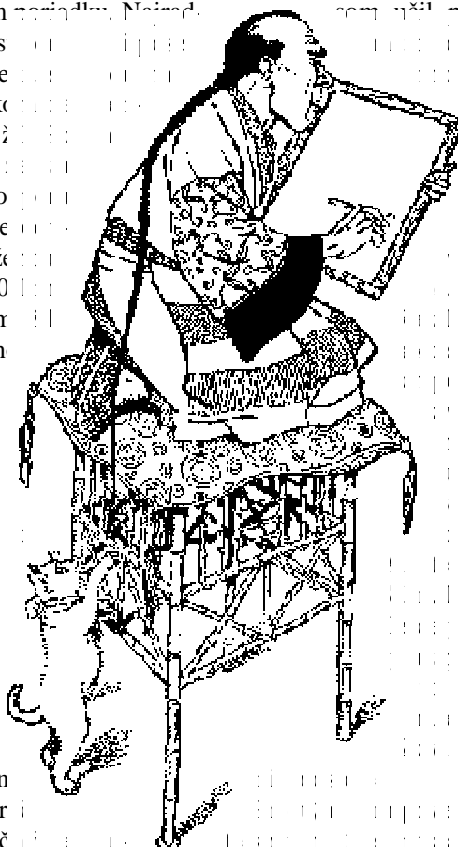
Hviezdy jasne

svietia

v mrazivej

zimnej noci.

Ďakujem.

To je význam **gaté gaté paragaté parasamgaté bódhi svahá**. Všetci dosiahnu spoločne nirvánu – spoločná akcia. Nirvána je miestom spoločnej akcie.

Teda naše Kjol Če je tiež spoločné miesto akcie. Spolu to všetko zhadzujeme zo seba: svoje názory, svoje podmienky, svoju situáciu. Potom sa objaví správny názor, správna podmienka, správna situácia. Potom to rob! Nekontroluj. Nekontroluj vnútri, nekontroluj vonku, nekontroluj žiadnu stranu. Len v tomto okamihu, aká je tvoja úloha? Z okamihu na okamih, čo je tvoje? Tvoje telo nie je tvoje – čoskoro sa rozplynie. Čo je tvoje? Tento svet má mnoho vecí: oblohu, stromy, zvieratá, domy, všetko. Vo svojich vreckách máte peniaze. Sú to vaše peniaze? Nie, haha! Nie sú vaše. Čo je vaše? Všetko sa neustále mení, mení, mení. Čas a priestor vás neustále ovláda. Čas a priestor ovláda všetko. Ako teda môžeme odobrať preč čas a priestor? Každý rozumie prvotnému bodu. BUUM! OK? Preto sa vás všetkých pýtam: „Odkiaľ pochádzate?“ (Každý udrie podlahu) Veľmi dobre! Už ste preťali všetko myslenie. To je prvotný bod. Keď porozumiete prvotnému bodu, porozumiete vesmíru.

Takže najprv sa musíte zjednotiť. Keď sa zjednotíte, potom sa pomaly otvoria vaše oči, potom jazyk, telo a myseľ sa otvoria. Otvorená myseľ je Anuttara Samjak Sambódhi. Anuttara Samjak Sambódhi znamená, že sa objaví pravda. Obloha je modrá, strom je zelený, pes šteká hav, hav, podlaha je žltá, poduška je hnedá – všetko je pravdivé. Čo nie je pravdivé? Všetko je pravdivé! Najprv – dosiahnete nič.

Nič, nič, nič, nič, nič. Potom dosiahnete pravdu. Keď dosiahnete pravdu, potom čo? Sútra srdca hovorí: gaté gaté paragaté parasamgaté bódhi svahá – to znamená spoločná akcia. Spoločná akcia znamená pomáhať iným bytostiam.

A nie len v tomto živote; život po živote, po živote, neustále sa snažte, snažte sa, snažte sa. To je náš smer. Tento svet je hlúpy. Keď pozeráte televízor, či počúvate rádio, počujete politikov hovoriť: „Som to a to a to. Zvoľte mňa a ja urobím to, ja mám to a to a to.“ Ale čo v skutočnosti majú? Haha. „Ja, ja, ja, ja“ a zas len „ja, ja, ja, ja“ Haha. To je hlúpe! „Ja, ja, ja, ja.“ Ale my nemáme „ja“. Veľmi dôležité je zbaviť sa tohto ja. Potom ÁCH – ja už rozumiem svojej úlohe! Len pomáhať iným.

Ľudské bytosti zvyčajne neustále čosi chcú: „Chcel by som sa stať slávnym, chcel by som zarábať veľa peňazí...“ Potom ich „ja, ja, ja, ja“ je stále silnejšie a silnejšie. To je problém. Pozrite sa na zvieratá. Zvieratá nikdy nepomáhajú jeden druhému navzájom. Otec a mama pomáha mláďatám, ale keď vyrastú, sledujte ich! To je myseľ zvierat. Pes nerozumie mačacej mysli. Mačka nerozumie hadej mysli. Had nerozumie mysli hmyzu. Nerozumejú si navzájom. Je to ako Sovietsky Zväz: BUM! Rozplynul sa. Potom sa objavilo mnoho krajín, ktoré navzájom bojujú. Mnoho problémov. To je náš ľudský svet: len môj názor, moja podmienka, moja situácia. Len držanie, držanie, držanie – mnoho problémov.

V súčasnosti ľudské bytosti zabývajú mnoho zvierat a potom ich jedia. Preto, keď sa pozeráte na ľudí, uvidíte, že majú

ľudské tváre, ale ich konanie a mysle nie sú ľudské. Had, lev či mačka. Nie tak veľa ľudskej mysle. Koľko percent ľudskej mysle majú súčasní ľudia?

Keď sa poobzeráte po tomto svete, potom uvidíte, že väčšina ľudí nerozumie svojmu správne smeru. Nerozumejú správnej praktike. Preto každý prichádza sem praktizovať – to je skvelé! To znamená: nájsť svoje pravé Ja a nájsť správnu cestu a správny život.

Ale tri mesiace je krátky úsek. Pomyslíte si na Buddha; sedel pod stromom Bódhi šesť rokov! Len tri mesiace – nestačí, haha. Pozrite na Buddha sediaceho pod stromom bódhi. Nejedol veľa. Nehýbal sa veľmi – len sedel. Bez pohybu, potom konečne jedno ráno uvidel hviezdu a „prásk!!!“ – dosiahol osvietenie. Teda každý, kto sem prišiel cvičiť, získal určité osvietenie, áno? Malé osvietenie, nie veľké osvietenie, haha. Malé osvietenie je OK; veľké osvietenie je OK, na tom nezáleží. Ale keď je váš smer jasný, potom jedného dňa budete ako Buddha. A každý bude Buddha. Buddhovo osvietenie je možné. To je náš smer.

Teda dnes je He Dže deň. He Dže znamená odstrániť svoju myseľ „mám rád/nemám rád“. To znamená odstrániť myseľ života a smrti, odstrániť protikladné myslenie. Úplne odstrániť „ja“, potom to je He Dže. Vaše mysle sú rôznych druhov: typu peniaze, typu túžby, preto ich postupne jednu za druhou odstráňte všetky – odstráňte, odstráňte. Pri sedení to obvyčajne nie je problém, ale keď prídete domov, potom sa vaše mysle veľmi hýbu. Keď niečo vidíte či počujete potom sa vaša myseľ hýbe – ah skvelé! Mne sa páči to, nepáči sa mi to; objaví sa mnoho myslí. Potom budete mať problém. Keď sa objaví vaša myseľ mám rád/nemám rád, potom máte problém. Keď je táto vaša myseľ menšia, menšia, menšia... potom nič. Žiadna myseľ, potom žiaden problém. Keď máte myseľ, potom máte problém. Naším smerom je odstrániť túto myseľ mám rád/nemám rád.

Kwan Seum Bosal znamená veľká láska, veľký súcit, to je naša myseľ veľkej lásky a súcitu. Našou úlohou je len pomáhať iným ľuďom život po živote. Kwan Seum Bosal stále nosí klobúk. V tomto klobúku žije Amitabul buddha a takto môže ovládať všetkých buddhov a bódhisattvov.

Amitabul neverí Kwan Seum Bosal a preto musí žiť v bódhisattvovom klobúku; neustále kontroluje konanie Kwan Seum Bosal. Hahaha! Teda dnes je He Dže – buďte opatrní – váš skutočný Amitabul vo vašom klobúku vás stále sleduje! Hahaha. V každom okamihu, všetko to odložte: odložte svoje názory, svoje podmienky a svoje situácie, potom sa priamo pred vami objaví správna cesta. Volá sa Veľká cesta bódhisattvu. V tom je význam sútry srdca gaté gaté paragaté parasamgaté – všetci spoločne ideme do nirvány. To je Buddhovo učenie.

Každý z vás praktizoval tvrdo tri mesiace či kratšie. Táto skúsenosť je vašim pokladom. Váš poklad je veľmi dôležitý. Tento poklad bude rásť, rásť, rásť až pokiaľ nezaplní celý vesmír; to je veľmi dôležité. Potom, či už sa na He Dže vrátite domov, alebo zostávate v chráme, pokračujte v praktike. Pokračovať v praktike znamená nezabúdať na svoj správny smer. Život po živote po živote pokračujte v ceste bódhisattvu. To je správny smer. Dúfam, že každý bude tvrdo cvičiť v každom okamihu, bude si držať správny smer a pomôže zachrániť všetky bytosti od utrpenia.

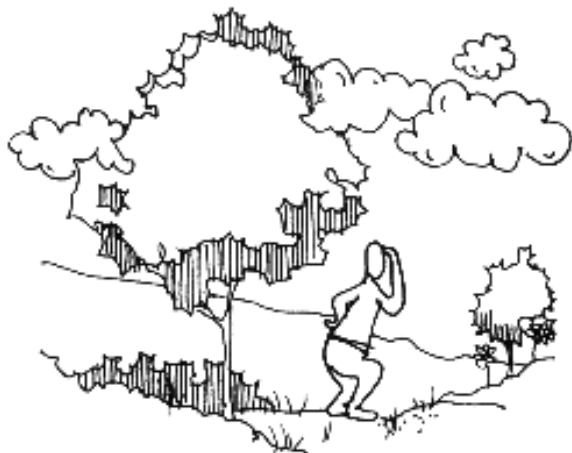

OBRÁZKY 10 VOLOV

Zenový majster Dži Bong

Primary Point 1990

Pôvodné obrázky 10 volov pochádzajú z 12. storočia z Číny a sú alegorickou ilustráciou hľadania osvietenia. Sú desiatimi metaforami hodnotenia nášho pokroku v praktike.

1. Hľadanie voľa

Tento obrázok ukazuje človeka, pripraveného vstúpiť do lesa hľadať voľa. Našou prvou úlohou je nájsť les – tú začína naša aktivita. Ale mnohí z nás sú tak zaneprázdnení svojimi osobnými problémami, že si neuvedomujú, že už v skutočnosti sú v strede lesa a že už môžu začať hľadať vo-

la.

Keď mal môj syn dva roky, veľa toho nenahovoril a my sme sa obávali, že nebude dobre hovoriť. No pomerne dobre reagoval na moju 9 ročnú dcéru, ktorá vždy, keď sa na niekoho nahnevá, nazývalo ho „dodo“, a keď musela čeliť veciam, ktoré boli pre ňu nezvládnuteľné, tak ich nazývala „ocky“. Môj syn nemal problém osvojiť si tieto dve slová a tak každý bol pre neho „dodo“: mama bola dodo, otec bol dodo, naši hostia boli dodo...

Jedného dňa počas večere sa postavil na svoju stoličku a jedol. Neustále sme mu hovorili: „Devin, sadni si, lebo inak spadneš a ublížiš si.“ Ale on tomu nevenoval pozornosť. Až nakoniec padol a poranil si ústa. Keď sme ho posadili na gauč, peru už mal odtú ako boxer. Spýtal som sa ho: „Devin, si v poriadku?“ Vtedy sa na mňa veľmi nevinne pozrel a povedal: „Ja dodo ocky.“

Hoci mal len 27 mesiacov, dokonale si uvedomil sám seba. Aj našou prvou úlohou je dotknúť sa samého seba a uvedomiť si, že sme všetci v lese spoločne.

Som učiteľom hudby na univerzite a jeden z mojich obľúbených skladateľov je Charles Ives, ktorý napísal skladbu „Klietka“. Ústrednou témou tejto skladby je leopard, ktorý neustále chodí hore a dole uzavretý v klietke. Raz príde ku klietke jeden chlapec, ktorý ho pozoruje, pričom uvažuje: čo keď aj život je čosi také – neustály pohyb hore a dole vnútri našich klietok?

V našej škole učíme, že štyri steny ktoré nás uzatvárajú v klietke sú myseľ chcenia, pripútania, kontrolujúca myseľ a držiaca myseľ. Teda všetci máme klietku, ktorú sme si sami urobili. V zene sa táto klietka nazýva karma a je prvotnou prekážkou, ktorá nám bráni nájsť slobodnú a súcitnú myseľ. Prvý obrázok z tejto série nás učí, že bez pravidelnej praktiky, sme zväčša ovládaní svojou karmou.

KOŠICKÉ ZENOVÉ CENTRUM CHRÁM NOVÝ BOD – ŠIN DŽONG SA

Košická zenová skupina bola založená v roku 1990. Košické zenové centrum (KZC) zabezpečuje pravidelné meditačné cvičenia v štýle zenovej školy Kwan Um, ktoré zahŕňajú i úvod do zenových cvičení pre začiatočníkov. Okrem pravidelných cvičení organizuje dlhšie cvičenia v KZC, verejné prednášky a meditačné ústrania pod vedením učiteľov zenovej školy Kwan Um.

Program pravidelných cvičení

v košickom zenovom centre na ul. Letná č. 43, Košice

Ranné cvičenia:

Po – Pi: 5:30 – 6:50 – 108 poklôn, 30 min. sedenie, krátke ranné spevy

So a sv.: 7:00 – 8:50 – 108 poklôn, 40 min. sedenie, dlhé ranné spevy

Ne: 5:30 – 8:30 – 108 poklôn, 3x30 min. sedenie, dlhé ranné spevy

Večerné cvičenia:

okrem St, So: 18:30 – 20:00 – špeciálne a večerné spevy, 30 min. sedenie

So: 18:30 – 21:20 – špeciálne a večerné spevy, 3x30 min. sedenie

Úvod do zenovej meditácie:

v podkroví Dobrej čajovne na ul. Mäsiarska č. 42 (v centre mesta), Košice

St: 18:30 – 20:30 – úvod do zenovej meditácie má podobu dôkladného výkladu formy zenového cvičku spojeného s praktickým cvičením

PROSÍM, okrem pondelka, stredy, soboty večera a nedele rána sa stále dopredu telefonicky ohláste v centre.

Poznámka:

V štýle Kwan Um je možné sa počas meditácie v sede postaviť v prípade bolesti nôh alebo chrbta a pokračovať v meditácii v stoj, alebo na stoličke. (Dôležitejšie ako poloha tela je stav mysle.)

Dlhšie cvičenia:

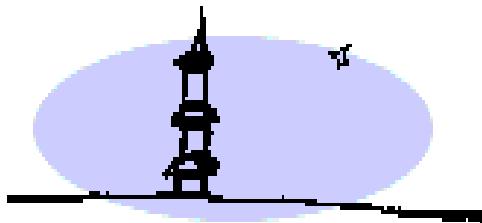
V KZC sa každú prvú nedeľu v mesiaci koná celodňové cvičenie.

VŠETKO JE NESTÁLE, NAČO VYTVÁRAŤ CHRÁM?

Kwang Mjong Sunim

Zenový majster Seung Sahn pri príležitosti postavenia chrámu v Kentucky povedal:

*Všetko je nestále. Načo vytvárať chrám?
Keď dosiahneš „Všetko je nestále,“
dosiahneš pravý chrám.*

„Načo?“ zeno-
vého majstra Se-
ung Sahn sa
ozýva naprieč
tisícimi kalpami.
„Načo vytvárať
chrám?“

Existuje príbeh o mníchovi, ktorý na verejnom námestí prednášal reč dharmy. Keď ho počul hovoriť obchodník so zeleninou, pridal sa k zástupu ľudí, ktorí ho počúvali. Pred sebou tlačil svoju káru plnú hrušiek. Avšak reč mnícha ho po čase dosť rozrušila. Keď sa už nedokázal ovládnuť, zakričal na neho: „Všetko to sú len reči, reči, reči, reči.“ Tvoj Buddha konal zázraky. Ty sa nazývaš buddhistom, ukáž nám, čo dokážeš! Mních namietal: „Aj keď Buddha konal zázraky, nikdy neučil, že mágia je správna praktika.“ No obchodník ďalej dobiedzal: „Ďalšie reči. Ukáž nám niečo!“ Zástup súhlasne prikyvoval a ozývali sa hlasy ako: „Áno. Ukáž nám!“

Bez akéhokoľvek ďalšieho zdráhania ich mních požiadal, aby vyčistili priestor. Potom zdvihol ruky a rýchlo ich obrátil k zemi. Zo zeme vyklíčili a vyrástli dva nádherné stromy. Konáre boli obťažkané dozretými hruškami. Mních rýchlo odtrhol niekoľko z nich a rozdal ich ľuďom onemených v úžase. Potom sa rýchlo stratil. Keď sa obchodník upokojil a chcel odísť, zistil, že jeho kára je prázdna. Tiež chýbali dve rukoväte, za ktoré káru tlačil.

Či už ide o prepichnutie stebľa trávy v zemi, magického vyrastania hrušiek, či postavenie budovy na vode, otázka ostáva tá istá: „Načo?“ Načo zenový majster De Gak kúpil tento pozemok? Načo žiaci prišli sem a praktizujú? Načo prichádzajú ľudia a prispievajú svojimi peniazmi? Prečo? Táto otázka je v srdci vždy, keď niečo vzniká. Je srdcom zenovej praktiky. Je to to „prečo“, ktoré postavilo aj tento chrám Kwan Se Um Sang Dži Sahn. Je to toto nepoznané „prečo“, ktoré je základom všetkých pravých chrámov.

ÚRYVOK Z LOTOSOVEJ SÚTRY Primary Point 19, 2001

Mali by ste rozumieť, že je to ako veľký mrak
ktorý sa zjavuje na oblohe
a pokrýva celý svet.

Tento blahodárny mrak je naplnený vlhkos-
ťou;
Svetelné záblesky, iskrenie
a zvuk hromu sa rozliehajú doďaleka a
spôsobujú, že sa ľudia radujú.

...

Dážď z neho padá všade,
prší na všetky strany.

Jeho prúd a vlaha sú nemerateľné,
a kropia každú piad' zeme,
stekajú do úžľabín a údolí hôr a riek
do najvzdialenejších a najizolovanejších miest,
kde rastú rastliny, kríky i liečivé plody,
veľké i malé stromy,
lány obilia, ryžové polia,
cukrová trstina a vinohrady.

Dážď ich všetkých zavlažuje
a nič sa nevyhne jeho blahodárnemu vplyvu.

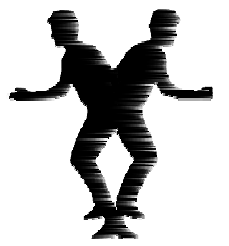
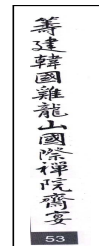
Vysušená zem je všade pokropená,
rastliny a stromy bujnejú.

Z mraku padá voda obyčajnej chute
a rastlinky, stromy, kríky a háje,
prijímajú vlahu podľa svojej potreby.

Rozmanité lesy,
či už rozľahlé, stredné alebo malé,
naberajú vlahu podľa svojej potreby
a všetko pučí a rastie.

Koreň, kmeň, konár, list,
žiara a odtieň kvetov a ovocia –
To všetko dážď zavlažuje
a všetko sa stáva čerstvejším a žiarivejším.

NAHÁŇANIE DVOCH ZAJACOV

Študent bojového umenia prišiel za svojim učiteľom s otázkou: „Rád by som si zdokonalil svoje poznanie o bojovom umení. Preto by som rád okrem teba navštevoval aj iného učiteľa, aby som si vylepšil svoj štýl. Čo si o tom myslíš?“

„Poľovník, ktorý naháňa dvoch zajacov,“ odpovedal majster, „nechytí žiadneho z nich.“

NOVÝ BOD – VYDÁVA: SLOVENSKÁ ZENOVÁ ŠKOLA KWAN UM KOŠICE (ZUZANA KRIŠŤÁKOVÁ). ADRESA: DUŠAN SILVÁŠI, LETNÁ UL. 43, KOŠICE 040 01. WWW.KWANUMZEN.SK, KWANUMZEN@POBOX.SK, TEL./FAX: 055 6334005, MOBIL: 0903 134137, IČO/DIČ: 0031314511, Č. ÚČTU: 2622718462/1100 TATRA BANKA. AKÉKOEVEK PRÍSPEVKY A DOTÁCIE NA ROZVOJ ČINNOSTI SÚ VÍTANÉ. ĎAKUJEME VÁM!